

PATVIRTINTA

Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro
direktorius 2021 m. rugpjūčio 9 d. įsakymu
Nr. CV-1-152

LIETUVOS AGRARINIŲ IR MIŠKŲ MOKSLŲ CENTRO DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA ASMENIMS, DIRBANTIEMS AUGALINIAIS IR DIRVOŽEMIO MALŪNAIS Nr. 32

1. BENDROJI DALIS

1.1. Dirbti su augalinių ir dirvožemių pavyzdžių malūnais gali asmuo, ne jaunesnis kaip 18 metų (toliau vadinama — darbuotojas), nustatyta tvarka priimtas į darbą, išklauses įvadinį darbuotojo saugos ir sveikatos, įvadinį priešgaisrinės saugos instruktavimą bei pirminį instruktavimus darbo vietoje, pasirašius instruktavimų registracijos žurnaluose. Asmuo turi būti patikrinęs sveikatą ir turėti asmens medicininę knygelę (apsk. F.048/a).

1.2. Darbuotojas turi laikytis vidaus darbo tvarkos taisyklių, saugoti savo ir nekenkti kitų darbuotojų sveikatai, nedirbti su techniškai netvarkingomis darbo priemonėmis, atlikti tik paskirtą darbą, neleisti dirbti pašaliniams asmenims, žinoti ir vykdyti šios instrukcijos reikalavimus.

1.3. Negalima dirbti neblaiviam ar apsvaigusiam nuo narkotikų, kitų toksinių medžiagų, sergant, vartojant stiprius raminamuosius vaistus. Pastebėjus neblaivų darbuotoją privalu nedelsiant pranešti padalinio vadovui ir imtis visų priemonių nelaimėi užkirsti.

1.4. Darbuotojas privalo laikytis asmens higienos: dirbti tik su švariais ir tvarkingais darbo drabužiais, prieš darbą ir po darbo plauti rankas šiltu vandeniu su muilu, jeigu reikia — pareikalauti iš padalinio vadovo ir naudoti dezinfekuojančias priemones.

1.5. Darbo vietą dirbantysis privalo laikyti švarią ir tvarkingą, neužkrauti praėjimo pavyzdžių maišais.

1.6. Draudžiama bandymų technikui, laborantui, lauko darbininkui darbą su elektriniais malūnais pavesti kitiems asmenims (draugams, vaikams ar asmenims, nesusipažinusiems su saugaus darbo instrukcijomis).

1.7. Dirbančiajam draudžiama pačiam remontuoti malūno elektros energiją naudojančias dalis, bandyti rankomis išjudinti įstrigusį smulkinimo aparatą.

1.8. Apie darbo metu gautas traumas ar pastebėjus kito darbuotojo traumavimą, kitus su darbu susijusius sveikatos sutrikimus, būtina nedelsiant pranešti padalinio vadovui ar jį pavaduojančiam asmeniui ir direktoriui, asmenims atsakingiems už darbo saugą ir sveikatą bei gaisrinę saugą padaliniuose, Centro darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybai.

2. PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI. SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

2.1. Galimi pavojingi ir kenksmingi veiksniai:

Pavojingas veiksnys	Galimos pasekmės	Veiksmai norint išvengti pavojaus
 Elektros srovės poveikis	Galimos traumos, širdies darbo sutrikimas, mirtis.	Neliesiti plikomis rankomis neizoliuotų srovinių elektros įrangos dalių, pačiam neremontuoti elektrinių įrankių, kirtiklių, jungiklių, kištukinių lizdų, nekeisti

Pavojingas veiksnys	Galimos pasekmės	Veiksmai norint išvengti pavojaus
 Įrenginių ir įrankių eksploatavimo reikalavimų nesilaikymas	Galimos traumos.	Nuolat tikrinti įrankių ir įrenginių techninę būklę, tvarkingumą, nedirbti su netvarkingais įrankiais ir įrenginiais, juos naudoti pagal paskirtį ir laikantis jų eksploatavimo reikalavimų
 Krentantys daiktai	Galimi galvos, galūnių sužalojimai	Daiktus, įrankius, priemones darbo vietoje sudėti taip, kad jie negalėtų nukristi.
Nepakankamas darbo vietos apšvietimas	Didėja akių nuovargis, regos susilpnėjimas, galimos darbo klaidos	Jeigu bendras apšvietumas yra mažesnis už nurodytą teisės aktuose, būtina didinti šviestuvų kiekį ar papildomai naudoti kilnojamus šviestuvus
Fizinė perkrova	Galimos traumos, raumenų patempimai	Nekelti vienam daiktų, krovinių, viršijančių leistiną krovinio kėlimo normą. Leidžiama nepavojinga vienkartinė keliamo ir pernešamo krovinio masė kartu dirbant kitą darbą (iki dviejų kartų per valandą): vyrams - iki 30 kg; moterims - iki 10 kg . Jeigu svoris yra didesnis, kelti dviese. Kėlimo-transportavimo priemonės su mašinine pavara aptarnauti, jas valdyti gali tik specialiai apmokyti ir atestuoti asmenys
Darbo vietos ir praėjimo kelių užkrovimas ir užgriozdinimas daiktais	Galimi įvairūs sužeidimai.	Palaikyti darbo vietas tvarkingas.
 Triukšmas	Neigiamas poveikis klausos organams, visam organizmui	Bendras triukšmo lygis darbo vietoje neturi viršyti 80 dBA. Jei šis lygis viršytas, esant galimybei pasitraukti iš triukšmingos zonos, išjungti triukšmo šaltinį. Jei to atlikti neįmanoma, būtina dėvėti apsaugines ausines, ausų kištukus (antifonus)
Vibracija	Neigiamas poveikis visam organizmui, nuovargis	Jei negalima pašalinti vibracijos šaltinio ar jos sumažinti, darbo metu daryti pertraukas
 Besisukančios ar kitaip judančios neuždengtos įrenginio dalys	Galimos traumos	Neliesiti rankomis besisukančių ar kitaip judančių dirbančio įrenginio dalių, kurių negalima uždengti apsaugomis, skydais. Nedėvėti darbo rūbų palaidais skvernais, atsegtomis rankovėmis, nenešioti raiščių, grandinėlių
Dulkės (organinės ir neorganinės kilmės)	Neigiamas poveikis organizmui, galimos alerginės ir profesinės ligos	Jeigu dulkių kiekis oro užterštumas viršija leistiną normą jo sumažinti negalima, reikia dėvėti tinkamai priderintą respiratorių

2.2. Dirbantysis dažniausiai gali susižeisti iššokus nesandariai uždarytam malimo kameros dangčiui, nulėkus nuo korpuso blogai užfiksuotai malimo kamerei, bandant rankomis išjudinti įstrigusį malimo peilį, prieš tai neišjungus malūno bei dirbdamas su augalų smulkintuvu, kai neuždengta peilių apsauga.

3. DARBUOTOJO VEIKSMAI PRIES DARBO PRADŽIĄ

3.1. Gauti tiesioginio vadovo užduotį, susipažinti su darbų vykdymo tvarka ir saugiais darbo metodais.

3.2. Apsirengti tvarkingus ir tinkamo dydžio darbo drabužius, užsisagstyti juos, apsiauti darbo avalynę, patikrinti asmenines apsaugos priemones ir naudoti jas pagal paskirtį.

3.3. Darbuotojas privalo:

3.3.1 įsitikinti, ar tvarkingos individualios saugos darbe priemonės;

3.3.2 Jei įrankiai netvarkingi, apie tai pranešti darbdaviui.

3.4. Pastebėjus bet kokius trūkumus, pagal galimybes ir kompetenciją pašalinti juos arba pranešti padalinio vadovui, informuoti atsakingas Centro tarnybas.

4. DARBUOTOJO VEIKSMAI DARBO METU

4.1. Darbuotojas turi dirbti laikydamasis padalinio vadovo ar jį pavaduojančio asmens nurodymų, atlikti tik pavestus darbus ir užduotis, neužsiimti pašaliniais, su darbu nesusijusiais darbais.

4.2. Patikrinus ir išvalius augalų smulkintuvą ir malimo kamerą, smulkinamas ir malamas sekantis pavyzdys.

4.3. Ruošiant dirvožemio pavyzdžius, surinktas dirvožemio pavyzdys išdžiovinamas iki orausio drėgnumo, sugrūdamas grūstuvu, išrenkami medienos gabalėliai, stambios augalų šaknys, išsijojami akmenukai.

4.4. Sandariai uždaroma ir užfiksuojama malimo kameros apatinė dalis, kurioje yra sietas. Patikrinama, ar įstatytas konteineris maltai produkcijai.

4.5. Į malimo kamerą supilamas dirvožemio pavyzdys.

4.6. Įjungiamo malimo kameros elektrinė dalis, kuri sugrūda dirvožemį ant sieto.

4.7. Išjungiamo malimo kamera.

4.8. Sumaltas pavyzdys išpilamas iš konteinerio, esančio po sietu.

4.9. Malūnas išvalomas šepetiu ir pilamas sekantis pavyzdys.

4.10. Dirbantysis darbo metu turi laikytis visų galimų saugaus darbo taisyklių, kad būtų išvengta nelaimingo atsitikimo.

5. DARBUOTOJO VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

5.1. Sutrikus įrenginių, kuriais dirbama, darbo režimui arba įvykus avarijai, būtina darbus nedelsiant nutraukti, perspėti dirbančius darbuotojus apie galimą grėsmę, pagal savo kompetenciją imtis priemonių rizikai pašalinti, nedelsiant pranešti apie susidariusią situaciją padalinio vadovui, asmenims atsakingiems už darbuotojų saugą ir sveikatą bei gaisrinę saugą padaliniuose, darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistams.

5.2. Darbuotojas, matęs nelaimingą atsitikimą darbe arba jo padarinius, privalo apie nelaimingą atsitikimą darbe nedelsdamas pranešti padalinio vadovui arba direktoriui, asmenims atsakingiems už darbuotojų saugą ir sveikatą bei gaisrinę saugą padaliniuose, darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistams, suteikti nekentėjusiam pirmąją medicinos pagalbą, prireikus iškviesti gydytoją tel. 112.

5.3. Darbo vieta ir įrenginiai, kur įvyko nelaimingas atsitikimas, turi būti išsaugoti tokie, kokie buvo nelaimingo atsitikimo metu. Būtinai pakeitimai gali būti daromi, jeigu jų nepadarius kiltų pavojus aplinkinių sveikatai ir gyvybei, tačiau visa tai turi būti įforminta raštu, pagal galimybes nufotografuota ar nufilmuota.

5.4. Pastebėjus veikiamą elektros srovės darbuotoją, reikia nedelsiant jį atitraukti nuo srovės šaltinio saugiu būdu, užtikrinant jo apsaugą nuo susižalojimo krentant, arba išjungti įtampą

artimiausiu jungikliu. Jeigu būtina, kol atvyks greitoji pagalba, nekentėjusiam reikia daryti dirbtinį kvėpavimą ir išorinį širdies masažą.

5.5. Pastebėjus gaisrą, nedelsiant pranešti ugniagesiams telefonu tel. 112, iškviesti į gaisravietę vadovaujančius darbuotojus, asmenis atsakingus už darbuotojų saugą ir sveikatą bei gaisrinę saugą padalinyje, Centro darbuotojų saugos ir sveikatos specialistus ir gesinti gaisro židinių turimomis gesinimo priemonėmis.

5.6. Užsidegę drabužiai gesinami susukant juos į antklodę arba gumulą.

5.7. Nelaimingu atsitikimu kelyje į darbą ir iš darbo laikomas tik toks nelaimingas atsitikimas, kuris įvyko po darbo ar prieš darbo pradžią tiesioginiame kelyje tarp darbuotojo namų ir Centro. Apie tokį įvykį darbuotojas privalo kaip įmanoma greičiau informuoti savo tiesioginį vadovą, asmenis atsakingus už darbuotojų saugą ir sveikatą padalinyje, darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybą.

6. DARBUOTOJO VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

6.1. Dirbantysis privalo sutvarkyti darbo vietą, švariai nuo malūno ir smulkintuvo paviršiaus nuvalyti augalų ir dirvožemio dulkių likučius, supilti juos į šiukšlių dėžę.

6.2. Surinkti ir tvarkingai sudėti etiketes, sąvaržėles, dėžutes, maišelius ir kt. Nepalikti malimo patalpoje nemaltų augalų likučių, juos būtina išmesti į šiukšlių konteinerį. Nepalikti maišų su šieno likučiais koridoriuje ir laiptinėje.

6.3. Patikrinti, ar visi elektriniai prietaisai tikrai išjungti iš tinklo, uždaryti orlaides, išjungti šviesą.

6.4. Apie darbo metu pastebėtus trūkumus ir nesklandumus būtina pranešti padalinio vadovui ar jį pavaduojančiam asmeniui, atitinkamoms Centro tarnyboms.

Instrukciją parengė:

Darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos vadovas

Audrius Sasnauskas